

7

Vragenuur

Vragen van het lid Van Veldhoven aan de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie over het bericht "Streep door polderplan".

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Voorzitter. De Belgen zijn nog maar net begonnen met het afgraven van de Hedwigedijk, maar het water staat de staatssecretaris nu al aan de lippen. Vanmorgen konden wij uit de media vernemen dat de Europese Commissie het alternatief van staatssecretaris Bleker heeft afgewezen, van tafel heeft geveegd of kritisch heeft beoordeeld. Mijn eerste vraag aan de staatssecretaris is dan ook: wat is het nu? Zijn woordvoerder zegt dat er alleen maar kritische vragen zijn gesteld. Het lijkt mij zonde om een nieuw welles-nietesspelletje te beginnen. Ik heb dus een heel eenvoudig verzoek aan de staatssecretaris: stuur de brief naar de Kamer of maak daar wellicht een kopietje van; hij heeft de brief vast in zijn binnenzak.

Nog los van de exacte formulering van de kritiek was dit te verwachten in een dossier waarin de Europese Commissie Nederland al tien jaar geleden voor het Hof daagde en waarin al vijf rapporten zijn geschreven die aantonen dat er eigenlijk geen echt alternatief is. Op het punt van dat dossier diende deze staatssecretaris een plan in waarvan hij wist dat het onvoldoende was: 70% tot 90%, scheef hij in zijn brief aan de Kamer. Verrassend: de Europese Commissie heeft nu inderdaad bevestigd dat de onderbouwing onvoldoende is. Een moedig en realistisch bewindsman – die woorden zouden deze staatssecretaris moeten aanspreken – zou nu zeggen: ik heb het onderste uit de kan gehaald, maar nu stop ik ermee, temeer omdat de Europese Commissie in een brief in april ook al heeft laten weten dat de tijd die Nederland nog heeft, op zijn einde loopt.

Ik heb de volgende vragen aan de staatssecretaris. Heeft de Commissie aangegeven dat zijn plan dichter bij de 70% of dichter bij de 90% van de natuurdoelstellingen ligt? Klopt het dat de staatssecretaris de SGP-wethouder heeft beloofd dat diens golfsterrein toch niet een polder zal worden? En wat betekent dit dan voor de restopgave? Hebben de Belgen al bevestigd dat zij bij verdragsbreuk door Nederland hun 60 mln. gewoon zullen betalen? En heeft de staatssecretaris al een vast bedrag voor de WCT vastgelegd?

Deze staatssecretaris beschermt het eigendom van een Belgische grootgrondbezitter ten koste van een oude Zeeuwse polder bij Vlissingen: 75 mln. tot 150 mln. voor het verplaatsen van een probleem. Sinterklaas komt dit jaar blijkbaar aan in Zeeland. Wat D66 betreft, steekt de staatssecretaris vanaf vandaag zijn energie in het nakomen van internationale verdragen in plaats van in het ontlopen daarvan.

Staatssecretaris **Bleker**:

Voorzitter. De eerste vraag was of de brief naar de Kamer kan worden gezonden. Het antwoord is ja; de Kamer krijgt die brief vandaag.

De tweede vraag: ja, de Kamer krijgt ook een duiding van de brief. Om 14.08 uur is namelijk namens de Europese Commissie een persbericht uitgebracht naar aanleiding van de brief. De Kamer krijgt dat persbericht ook. Het persbericht eindigt met de mededeling dat de Commissie de Nederlandse autoriteiten heeft uitgenodigd tot het geven van nadere informatie en dat zij de zaak dan opnieuw wil bezien. Dat is het karakter van het persbericht, zoals weergegeven in de slotconclusie daarvan. De Kamer krijgt dus dat persbericht.

Wij zullen ons werk doen. Wij zullen dus voldoen aan het verzoek van de Commissie om in te gaan op de diverse vragen die zijn gesteld. Ik wil het niet mooier maken dan het is. Het is gewoon een heel kritische brief en het is een heel verstandig persbericht. Het persbericht begint namelijk met de mededeling dat de lidstaat Nederland formeel geen goedkeuring nodig heeft van de Europese Commissie ten aanzien van het nemen van maatregelen in de Westerschelde. Dat is de eerste constatering. Het persbericht eindigt met de mededeling dat Nederland is uitgenodigd om op een reeks van punten nadere onderbouwing te geven; dat sluit ook aan op de brief. Dat gaan wij doen.

Deze regering en deze staatssecretaris gaan niet bij de eerste wind, windkracht 6, in de polder naast de fiets staan. Wij gaan door! Dank u!

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

We mogen ons dus verheugen op het creëren van nog wat meer tegenwind. Het is natuurlijk fantastisch dat deze staatssecretaris, anders dan bij alle voorgaande keren dat wij hem om een brief hebben gevraagd, nu meteen zegt dat die brief naar de Kamer komt, met daarbij de reactie. Dat is fijn, maar nu ga ik in op het aanvullende onderzoek. Hoeveel tijd en geld gaat de staatssecretaris nog uittrekken voor dat onderzoek en hoeveel tijd heeft hij eigenlijk nog voor het vinden van aanvullende maatregelen? In de eerdere brief van de Europese Commissie heeft zij uitdrukkelijk gesteld dat Nederland nog heel weinig tijd had, omdat het onderzoek ook nog moet worden uitgevoerd. En wie gaat dat onderzoek eigenlijk uitvoeren? Deltares weer? Daarvan hebben 31 hoogleraren gezegd dat de kwaliteit van het eerdere rapport te wensen overliet. Het is overigens pikant dat een van die hoogleraren zelf bij dat rapport was betrokken. Is de staatssecretaris bereid om een second opinion te vragen aan een Belgisch bureau?

Staatssecretaris **Bleker**:

Dat laatste niet. Ik heb geen enkele aanwijzing dat er in België in zonderheid experts zijn op het punt van polderen en estuariene gebieden. Ik heb dus geen enkele aanleiding om te zeggen dat wij vooral experts in België moeten zoeken. Dat doe ik dus niet.

Hoelang gaat het onderzoek duren? Ik denk ongeveer twee maanden. Zit er in de brief van de Commissie een tijdslimiet? Nee. Gaan wij andere experts dan Deltares inschakelen? Mogelijk.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):

Wie gaat dat dan doen? Ik wil dat de staatssecretaris uitdrukkelijk aan de Kamer meldt welke vragen dat onderzoeksinstituut of Deltares moet beantwoorden en hoe hij de kwaliteit gaat borgen. Daar is immers kritiek op geweest bij Deltares.

Bleker

Ik kan niet anders dan constateren dat deze staatssecretaris er een traditie van maakt – dat is een CDA-traditie, kan ik bijna zeggen – om de onzekerheid voor de Zeeuwen te laten voortduren. Hij doet vandaag wel net of zijn neus bloedt, maar dit zou ons wel eens op een bloedneus kunnen komen staan door een boete uit Brussel. De staatssecretaris denkt wellicht: na mijn de zondvloed. Zo staan wij er echter niet in. Voor wij een nieuw stuk naar Brussel sturen, moet de staatssecretaris daarover overleggen met de Kamer. We gaan immers niet nog een keer voor een onvoldoende naar Brussel. Dat schaadt onze reputatie en die reputatie is niet van de staatssecretaris alleen.

Staatssecretaris **Bleker**:

We gaan Deltares inschakelen en mogelijk enkele andere experts. Wij zijn in overleg met de Europese Commissie. Deze brief past in dat overleg. Dat overleg zetten wij voort en wij zullen de Kamer informeren na afronding daarvan. Dat is de werkwijze die wij voorstaan. Mevrouw Van Veldhoven sprak over de onzekerheid. Ik wil het niet mooier maken dan het is. Het is een kritische brief, een pittige kritische brief die mij ook is tegengevallen – blijkbaar zijn sommigen er blij om als er dingen tegenvallen, maar ik niet – gelet op het voortraject. In het persbericht staat echter uitdrukkelijk dat er sprake is van voortgaand overleg en nadere onderbouwing. Dat werk gaan wij doen en daar hebben wij enige tijd voor nodig.

Mevrouw **Jacobi** (PvdA):

Mijn niet serieuze vraag aan de staatssecretaris is of hij de Zeeuwse bolussen gaat teruggeven. Ik heb echter ook een serieuze vraag. De Belgen trekken zich niets aan van het gedoe aan Nederlandse zijde. Zij zijn de dijk aan het afbreken aan hun kant. Ik vraag de staatssecretaris of zij die 60 mln. nog gaan betalen en, zo nee, op welke wijze wij dat geld dan wel gaan regelen.

Staatssecretaris **Bleker**:

Dat onderwerp heb ik nog niet aangekaart bij de Vlaamse collega's en is ook door de Vlaamse collega's nog niet aangekaart bij ons. Wij zitten immers nog in de fase van overleg met de Europese Commissie. Daarna – dat is de volgorde die wij hebben afgesproken – gaan wij het overleg met de Vlamingen voeren.

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks):

Het lijkt alsof het antwoord op elke vraag is: wij zijn nog in overleg en u hoort nog van ons. Ik ben blij dat wij de brief krijgen. Ik zou echter graag een helder antwoord willen, vooral voor de Zeeuwen. In Zeeland waait al jaren een gure wind. Elke keer worden de Zeeuwen weer blij gemaakt met een zomerbriesje en dan blijkt het toch weer een nare gure winterwind te zijn. Wanneer volgt de staatssecretaris het voorbeeld van zijn partijgenoot Gerda Verburg, die na de conclusies uit alle onderzoeksrapporten uiteindelijk met frisse tegenzin heeft gezegd dat dit de beste optie was? Ik wil dan niet alleen horen: u hoort nog van mij, wij gaan overleggen.

Staatssecretaris **Bleker**:

Voorlopig heb ik geen aanleiding om de conclusie van mijn voorganger te volgen. Er zijn voldoende gegevens die vertrouwen geven dat het mogelijk is om de ontpoldering van de Hedwigepolder tegen te gaan. Wij hebben

vertrouwen in ons herstelplan voor de Westerschelde en dat zullen wij verder onderbouwen.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):

Ik heb twee vragen. Die heb ik opgespaard voor dit onderwerp. De staatssecretaris zegt dat hij het niet mooier wil maken dan het is. Dat zou ik inderdaad niet hopen: vijf onderzoeken, deskstudies en ambtenarenoverleg. Kan de staatssecretaris duidelijk maken hoeveel kostbaar belastinggeld er inmiddels is gaan zitten in het onder de afspraken proberen uit te frommelen, wat CDA en VVD hebben gedaan? Als dit kabinet ambtenaren eruit wil hebben, zijn dat toch zeker wel eerst de ambtenaren die gemaakte afspraken proberen teniet te doen? Die worden als eerste weggestuurd, toch?

Staatssecretaris **Bleker**:

Voor het personeelsbeleid van het kabinet dient mevrouw Ouwehand zich bij iemand anders te vervoegen, maar ik kan haar wel zeggen dat de relatie die zij legt, nergens naar lijkt.

Voor het vinden van een degelijk en houdbaar alternatief voor het onder water zetten van meer dan 300 hectare kostbare landbouwgrond hebben wij in totaal € 400.000 uitgegeven. Dit feit was mevrouw Ouwehand allang bekend.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):

Ik heb twee vragen speciaal bewaard, omdat ik anticipeerde op een nietszeggend antwoord van de staatssecretaris. Ik wil graag een uitgebreid overzicht van de inzet van de ambtenaren om onder deze afspraken uit te komen. Dit is een speerpunt van het kabinet. Volgens mij heeft de burger in deze tijden recht op dit overzicht. De staatssecretaris zegt dat de brief hem tegenviel. Dit kan twee dingen betekenen. Of hij zit echt niet goed in het dossier, of hij spuugt de Zeeuwen opnieuw in het gezicht. Er is toch niemand meer die gelooft dat er echt een alternatief is voor het onder water zetten van de Hedwigepolder?

Staatssecretaris **Bleker**:

In mijn taalgebruik is het zo dat als ik zeg dat iets me tegenvalt, het precies is zoals het is. Dat is het verhaal.

(hilariteit)

Staatssecretaris **Bleker**:

Ik weet niet wat de fractie van GroenLinks aan eten en drank heeft genuttigd tijdens de lunch. Daar houd ik mij verder ook niet mee bezig. Ze heeft in ieder geval niet in de polder rondgelopen.

Ik wil wel een overzicht geven van de ambtelijke inzet, zoals wij in het verleden ook al hebben gedaan ten aanzien van de ambtelijke inzet die nodig is voor het beantwoorden van alle vragen van de Partij voor de Dieren.

De heer **Dijkgraaf** (SGP):

Blijkbaar is er veel vrolijkheid als kostbare Nederlandse grond onder water gezet zou moeten worden. Laten we dat maar voorkomen.

Is de staatssecretaris het met mij eens dat het hierbij gaat om het habitatype estuarium, dat nog steeds geregistreerd staat als "goed"? Daar zou Brussel van moeten uitgaan. Het gaat om artikel 1 van de Habitatrichtlijn en niet om artikel 4. Goedkeuring door Brussel is dus helemaal niet nodig op dit punt.

Bleker

Uit een heel recent rapport van Arcadis blijkt bovendien dat met name bij Waterdunen de correctie die plaatsvindt veel zwaarder zou kunnen meetellen, waardoor het probleem misschien wel veel kleiner is dan nu door Brussel wordt aangegeven. Is de staatssecretaris het daarmee eens?

Staatssecretaris **Bleker**:

Volgens mij moeten we het debat niet overdoen dat wij hebben gehouden toen het kabinetsvoorstel op tafel lag, waar overigens vrij brede steun voor was in de Kamer. Op die specifieke punten ga ik niet in. Inderdaad betreft het een herstelplan dat niet de goedkeuring behoeft van de Europese Commissie. Dat heeft de Europese Commissie zelf in haar persbericht en in het addendum bij de brief ook aangegeven.

Ik wil dat wij ons werk rustig kunnen voortzetten. Ik wil daar niet tussentijds nieuwe informatie en nieuwe analyses aan toevoegen. We moeten dit degelijk en bestuurlijk met de Europese Commissie verder bespreken. Dat is voor ons de beste garantie op succes.